

ציסטה שהתחילה בליטוף של ארנבת

יהונתן פנחס רביבו בן החמש וחצי סבל מחום גבוה. רופאת משפחה ערנית שלחה אותו למיון במרכז הרפואי שניידה, שם התגלתה ציסטה בריאה. בנייתוח להסרתה התגלה כי היא מלאה בפרזיטים – תוצאה של מגע עם בעלי חיים או עם הפרשות שלהם. המומחים מזהירים: **מי שלא שומר על כללים נכונים עלול ללקות בשלל מחלות שמקורן בחיות מחמד**

מירי בן דוד ליווי | צילום: דנה קופל

זה התחיל מחום גבוה שנמשך שלושה ימים, תופעה די שכיחה אצל ילדים. אולם ביום השלישי, כשרופאת המשפחה מקופת חולים מכבי, ד"ר חנה אופיר מינצה, ראתה את יהונתן פנחס רביבו בן החמש וחצי, היא חששה שמדובר ברלקת ריאות והתעקשה על צילום רחוף. בדיעבד הסתבר שהיא הצילה את חייו.

"מיד כשהיא קיבלה את התוצאות, הרופאה הזעיקה אותנו אליה והזמינה אמבולנס כדי שייקח אותו לבית החולים", משחזרת אמו של יהונתן, ליאת (37), מעצבת אירועים. הפעוט הובהל לחדר המיון של מרכז שניידר לרפואת ילדים ועבר סדרת בדיקות. צילום סיטי גילה ציסטה על בגודל 15 ס"מ על הריאות שלו.

כלבים וארנבים

"הרופאים היו נבוכים בנוגע לשאלה מה מקור הציסטה", מספרת האם, "הם נטו לחשוב בכיוון האונקולוגי. ואנחנו כמו כן היינו מאוד מודאגים מזה. בכל מקרה, הם נערכו לבצע ניתוח שהיה אמור לשפוך אור ולהסביר הכל. הניתוח ארך שלוש שעות, שבמהלכן נשאנו תפילות והיינו מוכנים נפשית לקבל בשורות שלא רצינו לקבל. בסיומו של ההליך, המנתח – ד"ר יורי פייסחוביץ – יצא

ובישר שהניתוח עבר בהצלחה והוא הפריד את הציסטה מהריאות מבלי לפגוע בה, ושהיה ממצא בלתי צפוי: בתוך הציסטה היו תולעים שמצויות על בעלי חיים כמו כלבים וארנבים". ליאת ובעלה יאיר (38) ניסו לחשוב כיצד זה קרה. "אנחנו חושדים שיהונתן פנחס שאף לריאות ביצה קטנטנה של תולעת מפרווה של ארנבת שהייתה לנו שנה וחצי קודם לכן", מספרת האמא, "הביצה בקעה, התרועעו העלים התרבו בהדרגה, והציסטה הלכה והת-

מלאה. בדיעבד אנחנו מבינים שהיו לזה הרבה השלכות. הילד רזה מאוד לגילו כי היא הפריעה לו לאכול ולגדול, היא יצרה אצלו דלקת ריאות לעיתים תכופות ובימים האחרונים שלפני הגילוי הוא התקשה לנשום בשינה. למרות שהגילוי על התולעים היה לא נעים, הזוי אפילו, השמחה הייתה עצומה כי הטיפול היה פשוט: מתן כמה סוגי אנטיביוטיקה ותרופה שהרגה את התולעים".

ד"ר יורי פייסחוביץ, כירורג לב וחזה בבתי החולים שניידר ובבילנסון, היה בין הרופאים שנטו לחשוב מראש כי מדובר בתור לעת אכינקוקוס. "היו ברקע גם סברות לכיוון ציסטה מולדת או לכיוון אונקולוגי, אבל חשדתי יותר שמדובר בפרזיט הזה", הוא מספר, "זה דרש אופי אחר של ניתוח. צריך לבצע אותו מאוד בוהירות כדי להימנע מפיצוץ של הציסטה ופיזור של הפרזיט, מה שעלול לגרום אפילו לקריסת מערכות בגוף. היה גם חשש שמא הוא יתפזר לכיוון הריאה השנייה או יסתום אותה. לכן, לפני הכל, הזרקתי חומר מיוחד שהרג את התולעים".

הוא מציין כי "זו הפעם הראשונה שראיתי תופעה כזו אצל ילד. ראיתי לאחרונה כמה מקרים אצל מבוגרים בשל אכילת

מאכלים מסוימים שהיו בהם פרזיטים כאלה. כמו כן שהיינו מודעים לכול הסכנות ולכן הילד התקבל באופן רחוף לניתוח. מכיוון שלא מדובר בגידול סרטני, לא היה צריך להוציא את הכל. המעטפת של הציסטה הוצאה והלחץ הגדול שהיה על הריאה השתחרר. כמו כן שיצאתי מהניתוח עם בשורות טובות והמשפחה לא ידעה את נפשה משמחה – ובו בזמן הייתה המומה מהממצאים. לאחר הניתוח הילד נדרש לקבל טיפול תרופתי במשך מספר חודשים".

פרופ' יצחק לוי, מנהל היחידה למחלות זיהומיות בשניידה, מסביר כי לא מדובר בתופעה שכיחה, אבל היא בהחלט סבירה, וחשוב מאוד שתהיה מודעות אליה כדי למנוע מקרים לא נעימים שכאלה. "לפני הכל, מי שמחזיק בעל חיים חייב לדאוג שהוא יהיה בפיקוח וטרינה. בנוסף, יש להיזהר לא לבוא במגע עם בעלי חיים שאינם שלכם, כל עוד אתם לא יודעים אם הם תחת פיקוח. לכן, למשל, כשלוקחים את הילדים לפינות ליטוף, צריך להגדיל ראש ולברר אם המקום בפיקוח וטרינה, ובנוסף, להקפיד לרחוץ ידיים היטב לאחר החשיפה", הוא אומר.

המנתח, ד"ר יורי פייסחוביץ: "חשדתי שמדובר בפרזיט וזה דרש אופי אחר של ניתוח. צריך לבצע אותו מאוד בוהירות כדי להימנע מפיצוץ של הציסטה ופיזור של הפרזיט"

"היגיינת ידיים"

פרופ' לוי מסביר כי בדרך כלל חיות הבית אינן נגועות בתולעת אכינקוקוס המדוברת. "עם תולעים יש בעיה אחרת, של טפילים", הוא מסביר, "ויש להימנע ממגע עם הפרשות שלהם, ובכלל עם הפרשות

של בעלי חיים. בעלים של בעל חיים צריך לקחת אחריות על איסוף הפרשות, ורק עם כפפות. ומכאן אנחנו מבינים שגם משחק אקראי של ילד במקום ציבורי כמו גינה דורש פיקוח צמוד, כי אין לדעת, לפחות כשהוא פעוט, במה הוא נגע או מה הכניס לפה. יש הרבה מחלות שעלולות לעבור דרך בעלי חיים, למשל סלמונלה, שעוברת דרך ביצים, עופות, איגואנות, צבים וכדומה. לכן צריך לדאוג שמי שבא במגע עם בעלי חיים או שהינו בעלים שלהם יקפיד על היגיינת ידיים ככל האפשר".

פרופ' לוי, המטפל במשפחת רביבו, אומר כי אין לדעת בוודאות שבמקרה שלהם מדובר דווקא בתוצאה של מגע עם ארנבת, "אבל כן ברור שזו תוצאה של מגע כלשהו עם בעל חיים או עם הפרשות שלו. לפי הממדים של הציסטה, שהספיקה לגדול מאוד, מדובר במשהו שקרה לפני לפחות מספר חודשים. רוב האנשים מודעים לסכנות הללו ונמנעים מהן, אבל עדיין צריך לרענן נהלים בבית ולהזהיר את הילדים. גם אם יש בבית בעל חיים וגם אם אין – זה בהחלט עלול לקרות לכל אחד." ★

mirilivi@gmail.com